

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novák-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprojemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natane enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Grof Wurmbrand ostane liberalce.

Že je dognana reč, da je grof Wurmbrand zopet naš štajarski deželni glavar. Saj pa se je dunajski vladi tudi močno prikupil, ko je svoj lastni predlog o podeželenju zavarovanja proti ognju pokopal v državnem zboru. Sicer se je nekoliko protivil, ali ko mu je grof Badeni rekel »aut — aut«, udal se je Wurmbrand in dobil je zagotovilo, da postane zopet dež. glavar štajarski.

Nekateri naši politični nasprotniki so trdili, da se je grof Attems, sedanjí deželni glavar, moral umakniti grofu Wurmbrandu na ljubo Slovencev. Toda Slovenci smo zoper to besedičenje protestovali zopet in zopet, ker je grof Wurmbrand nam Slovincem in sploh štajarskim kmetom nevarnejši kakor grof Attems. Grof Wurmbrand je star nemški liberalce, dá steber nemškega liberalizma na Avstrijskem.

Kako vnet pristaš nemške liberalne stranke da je grof Wurmbrand, to je zopet pokazal v svojem govoru v državnem zboru, ko se je razpravljalo o ministerskem svétu in dispozicijskem zakladu. »Liberalizem, je rekel, je izvršil ustavo, zagotovil enakost državljanov in posameznikov, pospešil kulturni napredek. Toda to se more očitati liberalni stranki, da je prezrla različnost stanov in posameznih dežel. Ona ni ustvarila okvirja, v katerem bi se mogle razvijati posamezne narodnosti. Zasluga liberalne stranke pa je, da je svoje moči žrtvovala v korist državi.«

Na ta slavospev na čast liberalizmu je takoj istega dne grofu Wurmbrandu odgovoril v državnem zboru odlični katoliški poslanec, baron Dipauli. Ker je Wurmbrand govoril tudi o nazadnjaških strankah, zavrnil ga je Dipauli, da dandanes ni nazadnjaških strank, ker je nazadnjaštvo danes nemogoče. Klerikalno nazadnjaštvo je le prazna fraza; kajti klerikalci hočejo le uresničiti pravilo: Dajte Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega. Liberalna stranka je pač začela uresničevati državni pojem, toda na stroške družbe. Zamenjala je versko s politično prostostjo ter tako izkopal prepad med državo in cerkvijo.

Tudi z ozirom na ljudske šole izjavil je baron Dipauli v imenu vseh avstrijskih katoličanov: »Klerikalci« niso proti podržavljanju ljudske šole, toda vedno se bodo upirali poskusom, da bi bila šola politično vprašanje. Krščanski prebivalci želijo, da je vzgoja verskonravna, ker le taka vzgoja more koristiti ljudstvu in državi. Končno je govornik opozoril vlado, naj strožje pazi na socijalistično časopisje, ki med ljudstvom širi brezverstvo, ter naj kaže odločnost proti ogerski vladi pri sklepanju nove pogodbe. —

Tako je grof Wurmbrand lahko slišal, kaj da želijo avstrijski katoličani, torej tudi štajarski in kako se vedno sodijo o liberalizmu. Liberalizem po-

jema, da bode v kratkem mrlič. In ni ga škoda, ker je liberalizem v Avstriji v prvi vrsti služil velikemu kapitalu in ponemčevanju. Ustvaril je svobodo, ki je koristila židom in raznim sleparjem, skoro pa ugonobila obrtnika in kmeta. In grof Wurmbrand še nadalje ostane liberalce? Naj, toda to na glas povemo, da njegovega imenovanja deželnim glavarjem štajarskim se nikakor ne veselijo ne slovenski, ne nemški kmetje, to je ogromna večina prebivalstva, ampak samo liberalci.

Kdo ovira enakopravnost Slovencev v šoli, uradu in javnem življenju?

(Govor poslanca dr. L. Gregorčca v državnem zboru dne 5. dec.)

Visoka zbornica! V vladnih listih sem večkrat bral stavke, katerih pomen je naslednji. Našemu sedanjemu ministerskemu predsedniku se je marsikaj posrečilo, kar se njegovim mnogim prednikom ni posrečilo in jim je bilo zadržano, na pr. volilna preosnova, civilnopravna preosnova, davčna preosnova, nova domovinska postava, morda tudi postava o kmetijskih zadrugah itd. Iz tega še sklepajo prijatelji ministerskega predsednika, da se sme upati, da se mu bode še posrečilo, nadaljnja važna vprašanja rešiti, na pr. pogodbo z ogersko državno polovico, konec narodnostnega prepira. Rad bi nekaj besedij spregovoril o pogodbi z Ogorsko, ali da svoj govor okrajšam, se temu odpovem in hočem govoriti samo o narodnostnem vprašanju.

Gospoda moja! Neovrženo je, da se jezikovno in narodno vprašanje prej ko slej mora rešiti. To vprašanje se ujema z dejansko narodno enakopravnostjo vseh narodov in njih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju, da se odstrani narodni prepir in se naredi narodni mir. Važnost tega vprašanja se je tudi nedavno v tej visoki zbornici pripoznala o posvetovanju nujnega predloga Pacákovega. Nujnost tega predloga se je kajpada odklonila, stvar pa se je pripoznala. Reklo se je sicer, da ta predlog ni času primeren, razprava pa je nasprotno dokazala. Prvokrat se je o jezikovnem vprašanju razgovarjalo mirno, stvarno in prijazno. Spoznalo se je, da nam je ljubi mir ljubši, kakor da se nadaljuje srditi, končno pa vendar nekoristni prepir. Tudi vodje združene levice so govorili o dolžnosti miru, da je treba izdati jezikovno postavo. To so sama vesela znamenja, da se torej vendar enkrat približujemo koncu 30 letne jezikovne vojske, da se, kakor v Švici in Belgiji, tudi pri nas posreči, napraviti narodni mir in da bode tudi pri nas vsakomur mogoče, bodisi Nemec, Slovan, Italijan ali Rumun, izvrševati svoje naravne državljanske in politične pravice v lastnem jeziku in kot podanik občeovati s sodišči in upravnimi uradi v svoji materin-